

HNPCC

Hereditær NonPolypøs Colorectal Cancer

DSAK den 24/11-2017

Lars Joachim Lindberg, afdelingslæge, kirurg, ph.d.-stud

HNPCC betyder “Arvelig øget risiko for tarmkræft”

- Hereditær NonPolypøs Colorectal cancer

Kaldes NonPolypøs fordi CRC ligner sporadisk CRC i modsætning til FAP

Familiær Adenomatøs
Polypose (FAP)

Hereditær NonPolypøs
Colorectal cancer (HNPC)

Hvorfor er HNPCC relevant for DSAK?

- høj risiko for CRC (op til 80% livstidsrisiko)
- mulighed for forebyggende kontrol (2/3 af CRC undgås, resten findes tidligt)
- CRC fra 25 års alderen

- slægtninge har samme risiko og fordel af kontrol
- mange risikopersoner er ikke er opdaget endnu

Vasen et al. Gut 2013
Järvinen et al. Gastroenterol 2000

Case A fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 55 årig kvinde
  - ondt i maven
  - vekslende afføringsmønster 4-8 uger
  - lillebror på 49 år i behandling for CRC
- Coloskopi: Intet abnormt
- Henvise til klinisk genetisk rådgivning?

Case B fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 55 årig mand
  - kummesprøjt af frisk blod i forbindelse med afføring
  - far med CRC som ca. 55 årig
- Coloskopi: C. recti
- Henvise til klinisk genetisk rådgivning?

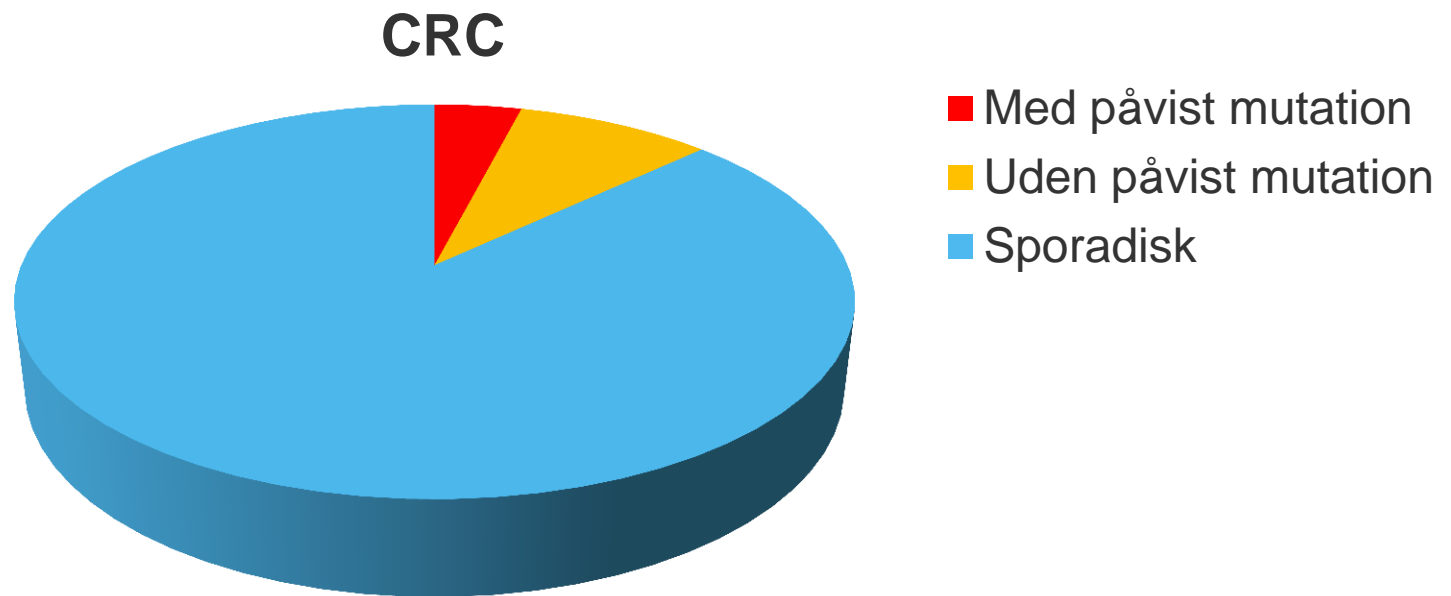

Case C fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 60 årig kvinde
  - postmenopausal gynækologisk blødning
- GU m/UL og biopsi: C. corporis uteri
- Supplerende anamnestisk: Mor c. uteri, morbror c. coli
- Henvise til klinisk genetisk rådgivning?

HNPPC udgør 13% af alle CRC

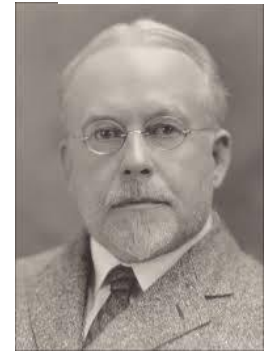
Frank et al. Int J Cancer 2017

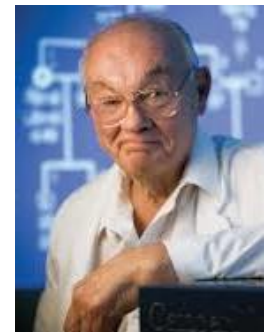

HNPCC historie

- 1913 Familiært cancer syndrom
  - CRC og endometrie cancer
- 1960 Lynch syndrom
  - CRC uafhængigt af polypose
- 1993-1995 Mutationer i mismatch repair (MMR) generne identificeres som årsag i nogle familier (Lynch familier)

Dr Warthin

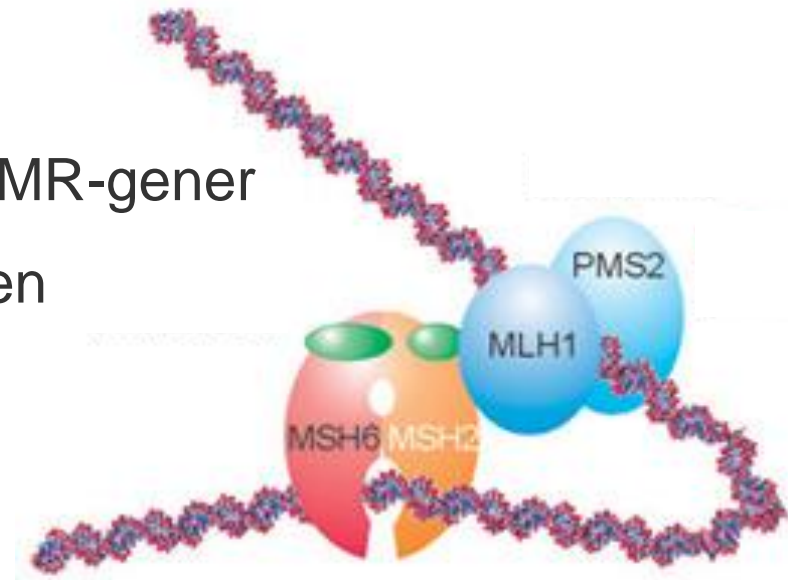
Dr Lynch

Altonen et al., Science 1993
Yonov et al., Nature 1993

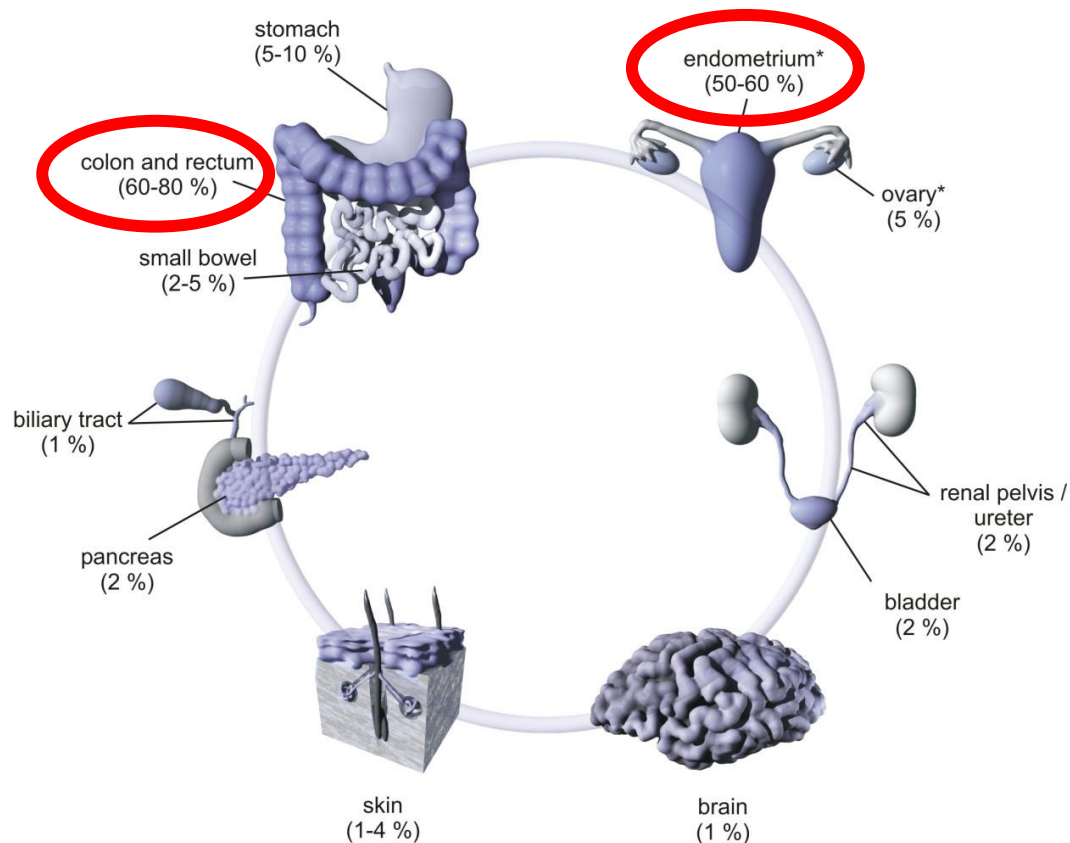
MMR generne retter fejl i DNA replikation

- 3 mia nukleotider i hver celle
- fejl ved celledeling rettes af MMR-gener
- skade på fungerende MMR-gen
  - → ingen MMR-proteiner
  - → ingen fejlretning
  - → cancer
- alle CRC screenes med immunohistokemisk (IHC) farvning for tab af MMR-proteinerne MLH1, MSH2, MSH6 og PMS2

Risiko for ekstracolonsk cancer ved Lynch

Kun risiko for CRC i HNPCC uden mutation

	Lynch	Familial colorectal cancer type X
<u>Cancer</u>	<u>SIR (95% CI)</u>	<u>SIR (95% CI)</u>
CRC	6,1 (5,2-7,2)	2,3 (1,7-3,0)
Uterus	4,1 (2,9-5,6)	0,8 (0,3-1,6)
Urinveje	9,0 (2,0-18,3)	2,9 (0,0-9,2)
Tyndtarm	7,6 (2,5-13,9)	1,6 (0,0-5,1)

HNPCC i Danmark

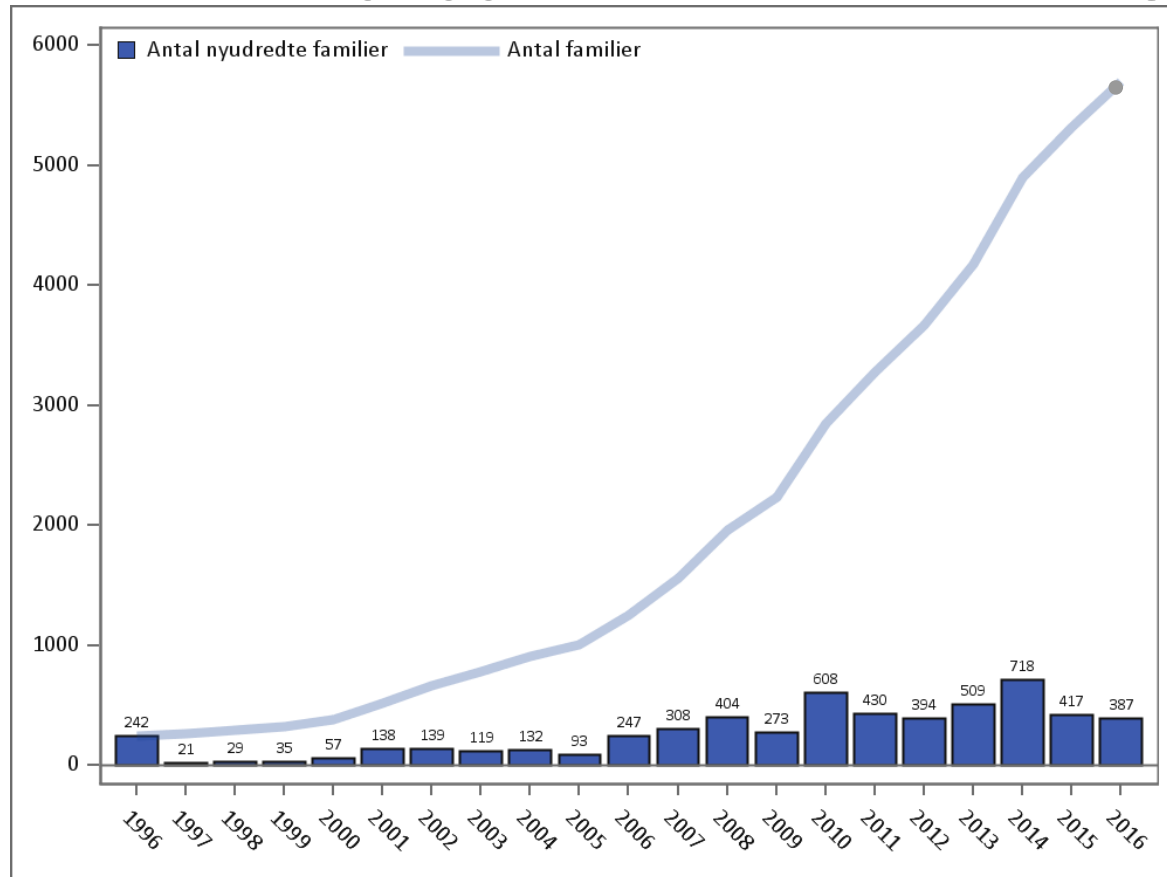

Det danske HNPCC register

- Grundlagt i 1991
- Nationalt
- Styregruppe fra DCCG, DSMG, DSOG, DSKB, DPAS m.fl.
- Formål: Forbedre prognosen for personer med HNPCC
- Samler data fra klinisk genetiske afdelinger, laboratorier, skopører og gynækologer
- Formidler viden til risikopersoner og fagfolk
- Forsker i HNPCC

HNPCC registeret indeholder >5700 familier med HNPCC

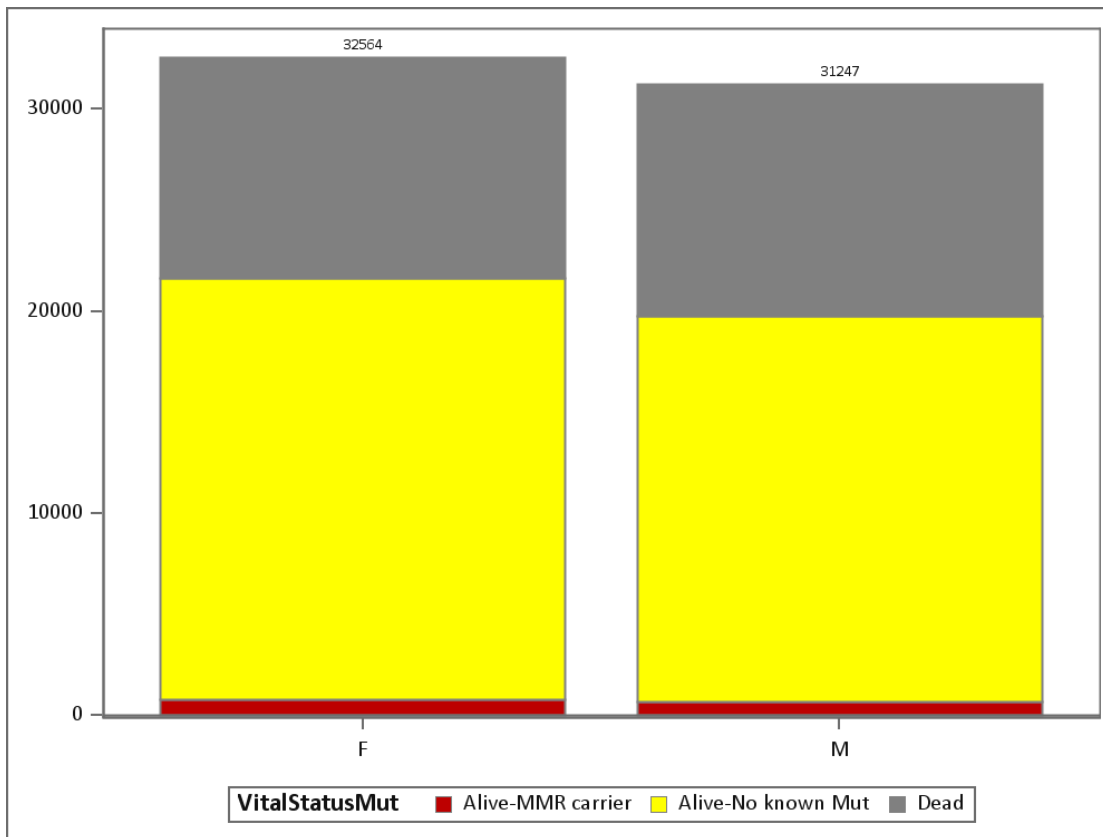

5700

Lindberg. 2017

HNPCC registeret indeholder >63000 individer med HNPCC

- 63811 total
- 41405 levende
- 1468 levende med kendt mutation (3,5% af levende)

Udbytte af urinvejskontroller i Danmark

- 0,1% af 1,868 screeninger fandt asymptomatisk cancer
- 1,2% falsk positive
- sensitivitet 29%

- kontrol afsluttet i næsten alle familier i 2007

Myrhøj et al. Familial Cancer 2008

Udbytte af gynækologiske kontroller i DK

- **Lynch**
- **HNPCC uden mutation**

<u>Cancer</u>	<u>IR (n/1000 år)</u>	<u>IR (n/1000 år)</u>
Uterus	6,3	0,5
Ovarie	1,8	0,2

- sensitivitet 54% for uterus og 33% for ovarie
- kontrol afsluttet i familier uden mutation i 2013

Ketabi et al. Gynecol Oncol 2014

Udbytte af coloskopikontroller i Danmark

Mest avancerede neoplasi ved coloskopi

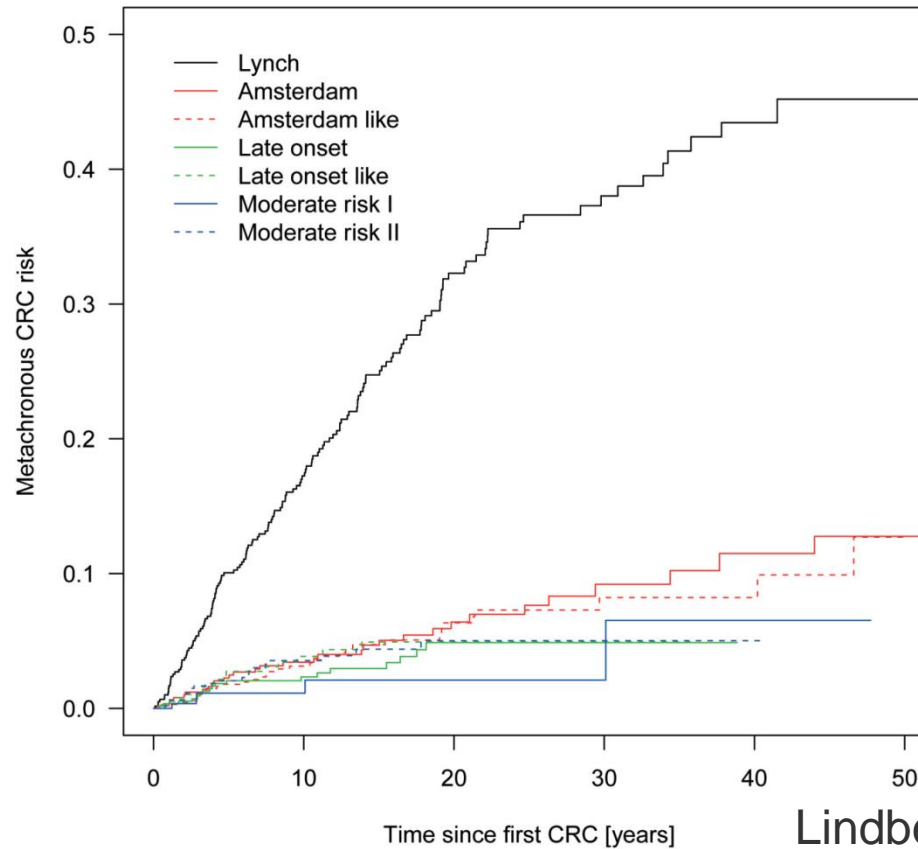
	Alle		Lynch syndrom		Familiær colorectal cancer		Moderat risiko	
	N	(%) n (95% CI)	(%) n (95% CI)	(%) n (95% CI)	(%) n (95% CI)	(%) n (95% CI)	(%) n (95% CI)	
Incidens (efterfølgende coloskopi kontrol)	8 768		2 650		5 856		262	
CRC	67	(0.8) (0.6-1.0)	53	(2.0) (1.5-2.6)	14	(0.4) (0.2-0.8)	0	(0.0) (0.0-3.5)
Adenomer								
High risk	28	(0.3) (0.2-0.5)	12	(0.5) (0.2-0.8)	15	(0.4) (0.2-0.8)	1	(0.0) (0.0-3.5)
Intermediate risk	239	(2.7) (2.4-3.1)	83	(3.1) (2.5-3.9)	149	(2.7) (2.0-3.5)	7	(3.9) (1.1-9.6)
Low risk	751	(8.6) (8.0-9.2)	189	(7.1) (6.2-8.2)	535	(9.9) (8.6-11.3)	27	(5.8) (2.2-12.1)
Normal	7 683	(87.6) (86.9-88.3)	2 313	(87.3) (86.0-88.5)	5 143	(86.7) (85.1-88.2)	227	(90.4) (83.0-95.3)

CI, Confidence interval; CRC, Colorectal cancer.

Lindberg et al. J Med Genet 2017

Risiko for CRC ved Lynch >> HNPCC uden mutation

Lindberg et al. In manuscript

Revurdering af risiko og kontrolprogrammer

- vedtaget november 2015
- Lynch fortsætter uændret hvert 2. år
- alle andre skal revurderes
  - kan Lynch udelukkes?
  - hvilke fænotypiske kriterier opfyldes?
- Jeres opgave: at henvise til klinisk genetisk afdeling mhp revurdering (hvis rådgivet < november 2015)

Nyt navn	Lynch	Familiær colorektal cancer (FCC)		Let øget risiko for KRC	
Definition	Arvelig MMR-defekt	Familieanamnese der tyder på monogen arvelig disposition til CRC		Én KRC-pt. < 50 år	To førstegrads-slægtninge* med KRC, begge ≥ 50 år
Program	Koloskopi GU med UL-scanning	Koloskopi		Én koloskopi ved 50 år eller ved første kontakt efter 50 år, derefter befolkningscreening**	
Opstart	25 år Gyn: 35 år	10 år før yngste afficerede Dog tidligst opstart 25 år og senest 50 år		50 år (75 år senest)	
Afslut	Livslangt	Livslangt			
Interval	2 år	5 år			
Hvem skal i surveillance	Mutationsbærere	Afficerede (KRC eller adenom med <i>high grade neoplasi / high grade dysplasi / high grade intraepitelial neoplasi</i>)		Afficerede (KRC)	
	I sjældne tilfælde utestede personer, der sandsynligvis er mutationsbærere	Førstegradsslægtninge		Førstegradsslægtninge	
Uddybende definition	Arvelig <i>mismatch repair</i> -defekt (MMR-defekt)	Tre slægtninge med KRC; én førstegradsslægtning til de to øvrige		* Indbyrdes førstegradsslægtninge	
	I få familier lader det sig ikke gøre at påvise en arvelig MMR-defekt	To slægtninge med KRC og 1 med adenom med <i>high grade neoplasi / high grade dysplasi / high grade intraepitelial neoplasi</i> , én førstegradsslægtning til de to øvrige		** Afføringsprøver	
		Tre slægtninge med KRC; to førstegradsslægtninge, en andegradsslægtning < 50 år			
		To førstegradsslægtninge med KRC; én < 50 år			
Gammelt navn	Lynch	Amsterdam I eller Amsterdam I-like	Late onset HNPCC	Moderate I (DKS-I)	Moderate II (DKS-II)

Case A fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 55 årig kvinde
  - ondt i maven
  - vekslende afføringsmønster 4-8 uger
  - lillebror på 49 år i behandling for CRC
- Coloskopi. Intet abnormt
- Henvise til klinisk genetisk rådgivning?

JA!

Case B fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 55 årig mand
  - kummesprøjt af frisk blod i forbindelse med afføring
  - far med CRC som ca. 55 årig
- Coloskopi: C. recti
- Henvise til klinisk genetisk rådgivning? **JA!**

Case C fra speciallægepraksis

- Henvisning:
  - 60 årig kvinde
  - postmenopausal gynækologisk blødning
- GU m/UL og biopsi: **C. corporis uteri**
- Supplerende anamnestisk: Mor c. uteri, morbror c. coli
- Henvis til klinisk genetisk rådgivning?

JA!

Henvisningskriterier til klinisk genetisk rådgivning

- CRC <50 år *eller*
- 2 CRC blandt førstegradsslægtinge *eller*
- abnorm IHC af MMR-proteiner i cancer *eller*
- C. uteri/CRC i flere generationer *eller*
- revurdering af gammel HNPCC-familie

IHC: ImmunoHistoChemical test

MMR: Mismatch Repair (MLH1, MSH2, MSH6, PMS2)

Fremtidige behandlinger ved HNPCC

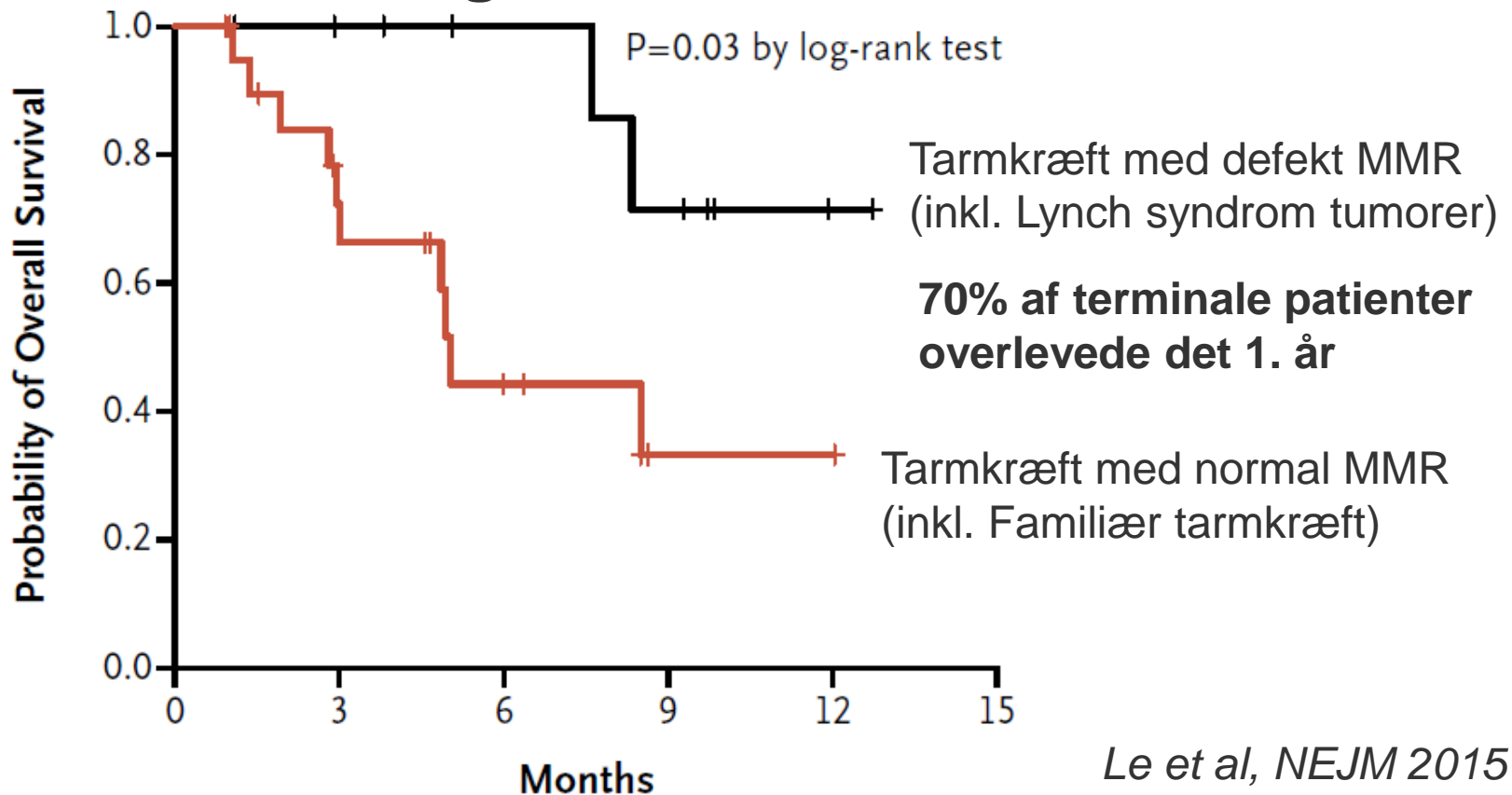
Aspirin til Lynch-patienter

- 600mg dgl i 2 år reducerer risiko for CRC efter 4-5 år
- IRR 0,37 (0,18–0,78; $p=0,008$)

- 100mg, 300mg eller 600mg?
- ophør ved 75 år (?) af hensyn til bivirkninger

Burn et al. The Lancet 2011
Burn et al. Familial Cancer 2013

Anti-PD1 terapi lovende forsøg ved MMR-defekt cancer

Le et al, NEJM 2015

Vaccine imod Lynch-cancere er på vej

- hyppigste mutationer i MMR-defekte cancere identificeret
- panel af mutationer er lavet syntetisk
- vaccine testet i raske mennesker uden bivirkninger
- Lynch syndrom mus er blevet vaccineret
  - genkender mutationer fra vaccinationer
  - aktiverer immunsystemet

HNPCC hjemmeside

www.HNPCC.dk

Årsmøde: Altid torsdag i uge 41 (Gratis)